

ความสำคัญ

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๗๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ตราบงรายชื่อแนบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดโครงการประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำลังดำเนินโครงการประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป และทำให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้ทราบสภาพการจัดการเรียนการสอนของตนว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพลเมืองไทยมากน้อยเพียงใด ในการนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการดังกล่าว จำนวน ๑๔ แห่ง เป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในโครงการ และขอเชิญผู้แทนของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔ แห่ง เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการเก็บข้อมูล ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม กช เอ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร ตลอดการประชุม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความอนุเคราะห์จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดสถานศึกษาตัวอย่างทราบและพิจารณาอนุญาตให้ผู้แทนสถานศึกษาเข้าร่วมการประชุม ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๓ ต่อ ๒๐๒-๒๑๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๓ ต่อ ๒๑๘

โครงการประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีความมุ่งหมายและหลักการในการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถดำรงชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ช่วงที่ผ่านมาสภาพสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งของคนในชาติ ขาดความสามัคคีในหมู่คณะ คนไทยขาดจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย ละเมิดสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ประเทศไทยขาดเสถียรภาพทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ประเทศไทยข้ามผ่านวิกฤติและสามารถพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติโดยเฉพะอย่างยิ่ง ประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียนให้ได้โดยเร็ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงได้แสดงเจตนารมณ์และนโยบายในการบริหารราชการด้านการศึกษ โดยระบุว่าควรสร้างสรรควิธีการทำให้เยาวชนมีจิตสำนึกความรักชาติ ผลประโยชน์ของชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เรียนรู้ภูมิใจในประวัติศาสตร์ มีความสำนึกในการตอบแทนคุณของแผ่นดิน มีค่านิยม ภูมิใจในความเป็นไทยและสามารถก้าวทันโลกซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ปลูกฝังอุดมการณ์ ความยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด อุดมการณ์ และความเชื่อ รวมทั้งรู้คุณค่าและสืบสานวัฒนธรรมและขนบประเพณีอันดีงามของไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติให้สามารถสร้างคนไทยให้มีคุณภาพทั้งเชิงวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ความเป็นพลเมืองของคนไทย ได้เริ่มดำเนินโครงการประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี 2558 โดยมีการกำหนดนิยามและกรอบการประเมินผลของความเป็นพลเมืองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดความเป็นพลเมืองของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในปี 2559 มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินความเป็นพลเมืองของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้กรอบการประเมินจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต 2) จิตสำนึกพลเมืองโลก 3) ความเป็นคนไทย/จิตสำนึกพลเมืองไทย 4) การรู้เท่าทันทางการเมือง 5) พฤติกรรมมีส่วนร่วมในความเป็นพลเมือง และ 6) ความมีคุณธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาด้านความ

เป็นพลเมืองดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเกิดผลเป็นรูปธรรม สำนักงานฯ จึงเห็นควรประเมินความเป็นพลเมืองในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองให้แก่เยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป และทำให้สถานศึกษาได้ทราบสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของตนว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพลเมืองไทยมากน้อยเพียงใด

2. วัตถุประสงค์

1) เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมด้านความเป็นพลเมืองของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

จำนวน 1 ปี เริ่มต้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ. 2560

4. กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียนต่อโรงเรียน จำนวน 150 โรงเรียน รวมประมาณ 6,000 คน

2) ครูผู้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คนต่อสถานศึกษา รวมประมาณ 3,000 คน

3) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คนต่อสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 150 คน

5. สถานที่ในการดำเนินโครงการ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) ซึ่งกระจายอยู่ใน 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ (ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และกรุงเทพมหานคร

6. แนวทางการดำเนินงาน

1) กำหนดกรอบแนวทางการประเมินผลและเครื่องมือวัดความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) สุ่มกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา 150 แห่งทั่วประเทศแบบแบ่งชั้นภูมิ จากโรงเรียนใน 4 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) ใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ กรุงเทพมหานคร และแบ่งตามขนาดสถานศึกษาตามเกณฑ์ของ สพฐ. (เล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ) และสุ่มตัวอย่างห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้อง/สถานศึกษา สุ่มครูที่สอนนักเรียนชั้น ม.5 จำนวนประมาณ 20 คน/สถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน/สถานศึกษา

3) แจกหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการเก็บข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4) บันทึกข้อมูล วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

- 5) จัดทำรายงานการประเมินความเป็นพลเมือง ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6) จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายฯ
- 7) ปรับแก้รายงานให้สมบูรณ์ และนำเสนอต่อที่ประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษา
- 8) จัดพิมพ์รายงานเผยแพร่ในวงกว้าง

7. ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ด้านวิชาการ

1) ได้เครื่องมือวัด และประเมินผลด้านความเป็นพลเมืองที่มีมาตรฐานและเหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของประเทศไทย สำหรับใช้วัดและประเมินผลการจัดการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมืองของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบสถานภาพการจัดการเรียนการสอนของตนว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพลเมืองไทยมากน้อยเพียงใด

2) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

7.2 ด้านนโยบาย

หน่วยงานระดับนโยบายสามารถนำผลไปเป็นฐานข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยรวมของชาติที่เหมาะสมต่อไป

8. สถานภาพการตั้งโครงการ

สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ข้อที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ข้อ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

9. ชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

.....

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ในสังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 15 แห่ง

ภาคกลางและภาคตะวันออก

ที่	จังหวัด	สพม. เขต	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนสำรอง*	ขนาด โรงเรียน
1	พระนครศรีอยุธยา		1) โรงเรียนอิสลามศรีอยุธยามูลนิธิ	ปณณวิษณุ	ใหญ่
2	สระแก้ว		2) โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยา	ชั้นบกแก้ววิทยา	ใหญ่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	จังหวัด	สพม. เขต	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนสำรอง*	ขนาด โรงเรียน
1	เลย		3) เทศบาล 5 บ้านหนองผักก้าม	เทศบาลวังสะพุง 2 บ้านบุงไสล่	กลาง
2	สกลนคร		4) โรงเรียนธาตุทองอานวยวิทย์	เตือศรีไพรวัลย์	กลาง
3	ขอนแก่น		5) โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม	สีชมพูศึกษา	ใหญ่พิเศษ
4	มหาสารคาม		6) โรงเรียนหนองบัวปียนิมิตร	มัธยมดงยาง	เล็ก
			7) โรงเรียนหนองโพธิ์พิทยาคม	ศรีสุขพิทยาคม	กลาง
5	ศรีสะเกษ		8) โรงเรียนประชาพัฒนาศึกษา	ด้านอุดมศึกษา	กลาง
			9) โรงเรียนร่วมโพธิ์วิทยา	เมืองแคนพิทยาคม	กลาง
6	นครราชสีมา		10) โรงเรียนบ้านใหญ่พิทยาคม	มัธยมประดู่วัฒนา	กลาง
			11) โรงเรียนมัธยมหลวงพ่อกุณ ปราสาท	หนองยางพิทยาคม	กลาง
			12) โรงเรียนปราสาทพิทยาคม	ปราสาททองวิทยา	กลาง
			13) โรงเรียนปากช่องพิทยาคม	ด้านเกษียณวิทยา	ใหญ่

ภาคใต้

ที่	จังหวัด	สพม. เขต	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนสำรอง*	ขนาด โรงเรียน
1	สงขลา		14) โรงเรียนเทศบาล 1 เอ็งเสียงสามัคคี	เทศบาล 5 วัดหัวป้อมนอก	ใหญ่พิเศษ

ภาคเหนือ

ที่	จังหวัด	สพม. เขต	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียนสำรอง*	ขนาด โรงเรียน
1	พิษณุโลก		15) โรงเรียนศรีอินทราทิตย์พิทยาคม	บางกลางท่าวพิทยาคม	กลาง

* กรณีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมโครงการให้ใช้โรงเรียนตามลำดับนี้แทน